

การดื่มแอลกอฮอล์นอกจากเกิดโทษกับตัวผู้ดื่มแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างของผู้ดื่มอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลใกล้ชิดที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ดื่มล้วนเป็นผู้ที่มีโอกาสได้รับผลกระทบอย่างยากที่จะหลีกเลี่ยง ซึ่งผลกระทบนั้นเป็นไปได้หลายรูปแบบ ทั้งทางร่างกาย เช่น การได้รับบาดเจ็บ การถูกทำร้าย และทางจิตใจ เช่น รู้สึกไร้ค่าภูมิใจ ความทุกข์ใจ ความรู้สึกอับอายที่มีคนในครอบครัวดื่ม เป็นต้น^[1] จากการสำรวจสถานการณ์ผลกระทบภัยแล้งมือสอง (Alcohol's Harm to Others) หรือการได้รับผลกระทบจากการดื่มของคนอื่น โดยผลกระทบต่อบุคคลที่ใกล้ชิดผู้ดื่ม ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนสนิท ในรอบปีที่ผ่านมา ใน 10 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ไนจีเรีย ซิลิสหรัฐอเมริกา ลาว ไทย เวียดนาม อินเดีย และศรีลังกา มีรายงานว่า **ผู้หญิงได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์จากนักดื่มชายที่เป็นสมาชิกในครอบครัว ในขณะที่ผู้ชายได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนนักดื่มชายด้วยกัน**^[2] ซึ่งสอดคล้องกับผลจากงานวิจัยของประเทศไทย ที่พบว่า ผู้หญิงจะตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัวที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ชาย^[3] นอกจากนี้ผลการวิจัยในออสเตรเลีย ยังพบว่า **ผู้หญิงและเด็กเป็นประชากรส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มของผู้ดื่ม**^[4, 5]

รูปจาก <https://www.thairath.co.th/media/4DQpjUtzLUwmJZZPFh3x6mW2tBpYWWvCSRSFMfG5W2.webp>

นอกจากนี้ ข้อมูลการวิจัยในสหรัฐอเมริกา^[6] ในกลุ่มของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มของผู้อื่นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบปีที่ผ่านมา (ร้อยละ 19 ของประชากร) พบว่า ร้อยละ 6 เป็นผลกระทบจากการดื่มของเพื่อนสนิท, ร้อยละ 5 จากการดื่มของญาติหรือสมาชิกในครอบครัว, และ ร้อยละ 3.5 จากการดื่มของคู่สมรส โดยงานวิจัยยังพบว่า การได้รับผลกระทบภัยแล้งมือสองนี้มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตและความทุกข์ใจ (distress) ของผู้ได้รับผลกระทบอีกด้วย โดยเฉพาะ การได้รับผลกระทบจากการถูกทำร้ายร่างกายและผลกระทบทางด้านเงินจากการดื่มของผู้คู่สมรสหรือสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธ์กับการมีภาวะสุขภาพจิตที่แย่ในกลุ่มผู้หญิงด้วย^[7]

ผลจากการวิจัยเหล่านี้เป็นข้อมูลเพียงส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลกระทบต่อคนใกล้ชิดรอบข้างในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนของผู้ดื่มซึ่งเป็นไปได้ว่ายังมีข้อมูลและเรื่องราวอีกมากมายของผลกระทบจากคนดื่มที่เกิดขึ้นในรั้วบ้านและชุมชนที่ยังไม่ได้ถูกเปิดเผยหรือค้นพบ หรือยังถูกมองว่าเป็นปัญหาเล็กน้อยหรือเป็นเพียงพฤติกรรมของคนเมาที่ทนได้

ดังนั้น นอกจากนโยบายตั้งรับเพื่อรักษาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบที่ต้องทำให้เพียงพอและเข้าถึงง่ายแล้วนโยบายที่ป้องกันปัญหาผลกระทบจากการดื่มต่อบุคคลรอบข้างนั้น ทั้งในระดับประเทศและระดับชุมชนจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปด้วย ตัวอย่างเช่น การคัดกรองผู้มีปัญหาจากการดื่มสุราในชุมชนเพื่อส่งบำบัดและรักษา การจำกัดการจำหน่ายและบริการร้านเหล้าในเขตชุมชนที่พหุอาศัย โดยเป้าหมายหนึ่งของมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้ก็เพื่อสร้างสังคมที่ปลอดภัยและสงบเรียบร้อย และคืนความสุขแก่ครอบครัวและชุมชน จาก “ยิ่งใกล้ ยิ่งเจ็บ” กลายเป็น “ยิ่งใกล้ ยิ่งรักและดูแลกัน”

“...ผู้หญิงได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์จากนักดื่มชายที่เป็นสมาชิกในครอบครัว ... ในขณะที่ผู้ชายได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนนักดื่มชายด้วยกัน”

เอกสารอ้างอิง

[1] Room R, Ferris J, Laslett AM, Livingston M, Mugavin J, Wilkinson C. The drinker effect on the social environment: a conceptual framework for studying alcohol's harm to others. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 2010; 7(4):1855–71.

[2] Stanesby O, Callinan S, Graham K, Wilson IM, Greenfield TK, Wilsnack SC, Hettige S, Hanh HTM, Siengsounthone L, Waleewong O, Laslett AM. Harm from Known Others' Drinking by Relationship Proximity to the Harmful Drinker and Gender: A Meta-Analysis Across 10 Countries. *Alcohol Clin Exp Res*. 2018 Sep;42(9):1693–1703.

[3] Waleewong O., Jankhotkaew J, Thamarangsi T. & Chaiyasong S. Prevalence of harm from others' alcohol drinking and the relationships with demographics and the respondents' drinking behaviors in Thailand, *Journal of Substance Use*, 2017;22:6, 605–611

[4] Laslett AM, Jiang H, Room R (2017a). Alcohol's involvement in an array of harms to intimate partners. *Drug Alcohol Rev*. 36(1):72–9.

[5] Manton E, Maclean S. Qualitative Analysis of Harms to Children and Families from others' Drinking. In: Laslett A–M, Mugavin J, Jiang H, Manton E, Callinan S, Maclean S, et al., eds. *The Hidden Harm: Alcohol's Impact on Children and Families*. Canberra: Foundation for Alcohol Research and Education, 2015:54–70.

[6] Karriker–Jaffe KJ, Greenfield TK, Kaplan LM. Distress and alcohol-related harms from intimates, friends, and strangers. *J Subst Use*. 2017;22(4):434–441. doi: 10.1080/14659891.2016.1232761. Epub 2016 Nov 16.

[7] Karriker–Jaffe KJ, Li L, Greenfield TK Estimating mental health impacts of alcohol's harms from other drinkers: using propensity scoring methods with national cross-sectional data from the United States. *Addiction*. 2018 Oct;113(10):1826–1839.